

Posudek vedoucího práce na bakalářskou práci Anety Sedláčkové „*Proměna vizuálního stylu a subkulturní participace v reflexi stárnoucích metalistů*“. Praha, Fakulta humanitních studií UK 2022, 47 s.

Aneta Sedláčková si ve své bakalářské práci klade za cíl porozumět tomu, jak „starší metalisté reflektují proměny svého působení v metalové subkultuře“ (s. 14). Pro jeho dosažení provedla empirický výzkum formou narativních a polostrukturovaných interview se skupinou šesti přátel ve věku 48-60 let, kteří se hlásí k metalové subkultuře. Práce je standardně rozdělena do tří kapitol věnovaných postupně teoretickému ukotvení, metodologii a výsledkům empirického výzkumu, doplněných o úvod a závěr.

V teoretickém ukotvení (s. 6-13) autorka nejprve představuje metalovou subkulturu s pomocí konceptů stylu, ideologie, autenticity a kapitálu, které jí s výjimkou autenticity slouží také jako interpretační rámce v empirické části. Je škoda, že práce vychází zejména z přehledové literatury (Smolík, Heřmanský a Novotná, Haenfler). To by až tolik nevadilo v případě teoretického pojednání analytických konceptů, ale v případě metalu by využití literatury nad rámec práce Kahn-Harrise text jednoznačně obohatilo.

V druhé podkapitole teoretického ukotvení autorka shrnuje dosavadní vědění týkající se problematiky stárnutí v subkulturách (Bennett, Hodkinson, Andes) a definuje tři hlavní oblasti, které jsou v jejím rámci tematizované (rodičovství, zaměstnání a stárnoucí tělo). V tomto ohledu by bylo vhodné doplnit informace založené na výzkumech prováděných na „západě“ o situaci v českém prostředí (viz např. bakalářské práce Beringera, Řeháka, Vlkové obhájené na FHS UK). Celkově ale teoretické ukotvení plní svou úlohu a vytyčuje práci vhodný analytický a interpretační rámec.

Metodologická část práce (s. 14-18) ve standardní „projektové“ struktuře postupně seznamuje čtenáře s metodologickými volbami realizovaného empirického výzkumu. Jednotlivé kroky jsou přehledně popsány a jejich volba je argumentovaná. Oceňuji i snahu o reflexivitu a vymezení autorčiny situovanosti ve výzkumu. Transparentnost výzkumných procesů by mohlo zvýšit např. zařazení scénáře interview do příloh a zejména detailnější představení jednotlivých informátorů např. ve formě krátkých medailonků.

Empirickou část (s. 19-43) autorka rozdělna do tří podkapitol, které se postupně věnují proměně vizuálního stylu, subkulturní participace a subkulturní ideologie (včetně vztahů k jiným subkulturám). Autorka v nich důsledně vychází z empirických dat, které jí v podobě úryvků výpovědí slouží také jako argumenty pro její tvrzení. V souladu s výzkumným záměrem a zvolenou technikou konstrukce dat autorka zvolila procesuální perspektivu, aby mohla zohlednit postupné proměny sledovaných jevů. Tím se jí do hry ovšem dostává kromě faktoru stárnutí také změna politického uspořádání a vliv některých institucí (např. povinná vojenská služba). To může být chápáno jako silná stránka práce, ale zároveň i její slabina. Na jednu stranu to přináší komplexnější obraz, na stranu druhou to odvádí pozornost od faktorů týkajících se stárnutí.

Celkově přináší empirická část, spíše než nová zjištění, další empirické doklady zjištění předchozích autorů. To samo o sobě není špatně, nicméně v takovém případě by bylo vhodné prezentovat etnograficky bohatá data, ve smyslu detailně zaznamenaných konkrétních příběhů, vzpomínek a událostí. Vytvořit taková data je samozřejmě extrémně náročné, jak pro výzkumníka, tak pro jeho informátory, a tak není divu, že prezentované výpovědi tyto detaily málokdy zahrnují. Jednou z možností, jak toto omezení kompenzovat, mohlo být explicitní vztahování výsledků výzkumu k výzkumům stárnutí v jiných subkulturách v českém prostředí (viz zmiňované bakalářské práce). To je však v práci přítomno pouze ojedinele (s. 36).

Po formální stránce není práci příliš co vytknout. Je přehledně strukturovaná, prosta nadměrného množství překlepů a gramatických chyb, se spolehlivě vedeným poznámkovým aparátem a bibliografií. Jedinou výjimkou je v tomto případě absence práce Fonarow v bibliografii, v textu navíc chybně uváděné jako Fonorow (s. 12).

I přes zmiňované nedostatky se domnívám, že práce splňuje požadavky kladené na bakalářskou práci. Doporučuji ji proto k obhajobě a navrhuji hodnocení **velmi dobře**.

V Praze 14. 9. 2022

Mgr. Martin Heřmanský, Ph.D.